

TAKKEN

Medlemsblad for
Randers Filatelistklub

GOD JUL

A collage of various Christmas postage stamps from Denmark. Visible stamps include: a 1926 stamp with a cherub holding a branch; a 1943 stamp with a figure in a red robe; a stamp with a crown and a portrait; a stamp with a polar bear; and a stamp with the word "DANMARK".

Sæson program

**Førstedagskuverter på
julemærkernes udgivelsesdato**

**Frimærketegnere, der
også har tegnet julemærker**

Klubbens bestyrelse

Dan Hougesen (Formand) ☎ 20436090
Redaktør af Takken og hjemmesiden ranfil@randersfilatelistklub.dk

Jannic Rasmussen (Næstformand) ☎ 86417770
Cirkulationsleder, sekretær jannicrasmussen@gmail.com

Martin Thau ☎
kasserer kasserer@randersfilatelistklub.dk

Bent Varming (Auktionsleder) ☎ 28563975
Vurdering af frimærker vurdering@randersfilatelistklub.dk

Kim Nielsen (Bibliotekar) ☎ 86432165
Bibliotekar ranfil@randersfilatelistklub.dk

John L. Olsson ☎ 51914524
Bestyrelsesmedlem ranfil@randersfilatelistklub.dk

Byttedage, samlermesser og udstillinger

14. januar
Kl. 11:00 til 14:00 Byttedag i Hedehusene
Brovst Skole, Skolevej 5, Brovst

4. februar
Kl. 9:30 til 15:30 Byttedag i Aalborg-Nørresundby
Løvvangen 6, 9400 Nørresundby

12. februar
Kl. 10:00 til 15:00 Samlermesse i Randers
Vestergade 15, 8900 Randers

1. april
Kl. 10:00 til 15:00 Byttedag i Viborg
Hal 5, Stadion Alle, 8800 Viborg

29. april
Kl. ??:?? til ??:?? Nordjysk Frimærkemarked
Rosendalhallen ved Hobro

Frimærketegnere, der også har tegnet julemærker

Del 1.

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

Valdemar Andersen (1875-1928)

I Danmark har der gennem tiden og helt frem til vore dage været mange dygtige tegnere. De har gjort sig gældende som avistegnere, teatertegnere, vittigheds- og satiretegnere og plakattegnere. Man kan i flæng nævne navne som Storm P., Alfred Schmidt, Ib Andersen, Arne Ungermann, Aage Rasmussen, Thor Bøgelund og Jørgen Mogensen. Mange tegnere har deltaget i de frimærkekongurrencer, som enten har været udskrevet af postvæsenet eller af private.

I denne artikelserie omtales tegnere, som har tegnet både frimærker på opfordring af postvæsenet og julemærker, det være sig det officielle danske julemærker og/eller lokale julemærker.

Valdemar Andersen blev uddannet på Teknisk Skole og Kunstakademiet i København. Han arbejdede som bladtegner, bogillustrator, maler, keramikker og plakatkunstner. Han var med til at gøre plakatkunsten til en kunstart i Danmark.

I 1912 tegnede han rammen til julemærket med det nytiltrådte kongepar, Kong Christian X og Dronning Alexandrine. Med denne udgave fortsattes traditionen med at udsende julemærker ved tronskifterne med den nye regent og ægtefællen, som indledtes i 1907, som rettelig skulle have været 1906 og efterfulgtes i 1947 og 1972.

Sammen med kunstmaleren Wilfred Glud (1872-1946) tegnede han julemærket i 1914, der viser et barn, der fodrer duer.

I 1926 var han alene om at designe julemærket med et barn på en delfin. Det er et af de mest kritiserede julemærker. En dame fra København fandt, at det var så grufuldt og farveløst og grimt, at det skamskændte ethvert julebrev. Hendes veninder købte mærkerne for den gode sags skyld og kastede dem derefter i kakkellovnen. Personalet på et postkontor mente, at de burde nægte at sælge julemærket. Julemærkesalget faldt dette år, og som en konsekvens satsede julemærkekomiteen på at julemærkerne skulle være mere salgbare og med motiver, der omhandler jul og hygge.

Postvæsenet fejrede Genforeningen i 1920 ved at udgive tre frimærker, som alle er tegnet af Valdemar Andersen. Her er det frimærket med Kronborg. De to øvrige er med Sønderborg Slot og Roskilde Domkirke.

Valdemar Andersens produktion af postkort var ikke særlig stor, men han nåede at tegne en serie på otte kort, der fortæller brevets gang fra brevskriveren til modtageren. Det viste kort med familiens dans om juletræet tilhører Per Sørensen, Kolding.

I en serie om dansk plakatkunst fra 1991 er gengivet Valdemar Andersens plakat fra en udstilling i Zoologisk Have i 1907.

Harald Moltke (1871-1960)

Harald Moltke, der var greve, blev uddannet som maler på Kunstakademiet. Han deltog i flere ekspeditioner til Island, Finland og Grønland. Han var således med på "Den litterære Grønlandsekspedition" i årene 1902-04 sammen med Knud Rasmussen, Jørgen Brønlund, Alfred Bertelsen og Ludvig Mylius-Erichsen. Under ekspeditionen blev han ramt af sygdom efter at have spist bjørnekød med trikiner og svævede mellem liv og død. Han overlevede, men var invalideret resten af sin levetid. Harald Moltke malede mange motiver fra Grønland og portrætterede bl.a. Inuitterne og Nordlyset.

I 1921 var han ophavsmand til årets julemærke, der viser en grønlandsk pige i nationaldragten Forrest ses det grønlandske nationalvåben og Danmarks lille rigsvåben.

Aarhus Julemærke Samlerforening "Caritas" udgav i 1987 et julemærke, der er en tro kopi af Moltkes julemærke. Mærket findes i to størrelser.

Da Grønland indførte frimærker i 1938 blev han bedt om at tegne de første frimærker. Det ene er med Kong Christian X og det andet med en isbjørn.

Harald Moltkes motiver på de får postkort, han tegnede, er dels fra Grønland, dels H. C. Andersens eventyr. Det viste postkort har titlen "Paa Julebesøg med Hundeslæde". (Kilde Per Sørensen)

I.P. PEDERSENS MØNTHANDEL

THORSGADE 4 - 8900 RANDERS - 86 41 40 11

Søger De:

Mønter, Kataloger, Møntalbum, Møntskabe

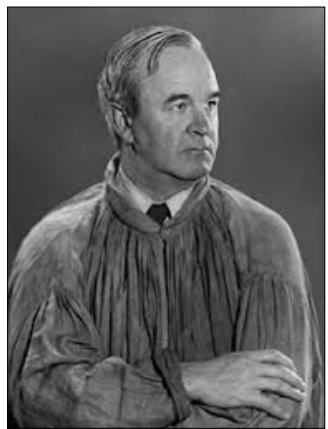
Frimærker, Frimærketilbehør

Porcelænsfigurer, Platter

Samt pænt udvalg af brugte smykker

Ønsker De at SÆLGE, er det også os...

Einar Utzon-Frank (1888-1955)

Einar Utzon-Frank var uddannet maler, men da han fik interesse for skulpturer, gik han et semester på Kunstakademiet. Som kun 30 årig blev han professor samme sted, et embede han bestred lige til sin død i 1955. Han var i sin kunst inspireret af klassicismen. Han var meget produktiv og fik mange bestillingsopgaver. Blandt hans mest kendte værker kan nævnes "Afreodite", som kan ses på Statens Museum for Kunst, "Slangedræberen" ved Københavns Politigård og "Vejrpigerne", som kan ses på toppen af Richshuset, som ligger på hjørnet af Rådhuspladsen i København.

I 1935 var Utzon-Frank ophavsmand til årets julemærke, der viser Jomfru Maria sammen med Jesusbarnet, siddende på en sky, hvilende fødderne på måneseglet. Inspirationen til tegningen kan være fra Johannes Åbenbaring, 12.1.: "Og et stort tegn viste sig på himlen, en kvinde klædt i solen, med månen under sine fødder og med en krone af tolv stjerner på sit hoved".

Tidligere samme år udsendtes tre frimærker i anledning af 100-året for udgivelsen af H.C. Andersens bog "Eventyr, fortalte for Børn". Postmuseet udskrev en konkurrence om frimærker til markering af denne begivenhed. I første omgang modtog man 20 udkast. Akademiet skulle på dette tidspunkt godkende frimærker, der skulle sen-

des til udlandet. Den 1. maj 1935 kom der et brev fra Akademiet, hvori, der står at ingen af fremsendte udkast var tilfredsstillende. Brevet er underskrevet af formanden for Akademiet professor Einar Utzon-Frank.

Som et resultat af Akademiets udmelding blev der gjort et andet forsøg på at finde passende udkast. Billedhuggeren Johannes Berg, der var medlem af Akademiets frimærkeudvalg, foreslog Generaldirektoratet at udskrive en konkurrence mellem maleren Niels Skovgaard, professor Einar Utzon-Frank og tegneren Axel Nygaard. På grund af dårligt syn valgte Niels Skovgaard at trække sig fra konkurrencen. I hans sted blev maleren og professor Ejnar Nielsen udpeget til at deltage i konkurrencen. Det blev professoren, der vandt konkurrencen.

De to øvrige frimærker i serien er med "Den lille Havfrue" og H.C. Andersen.

Fortsættes i næste nummer.

Førstedagskuverter på julemærkernes udgivelsesdato

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

Et samleområde inden for julemærker, som mig bekendt ikke har været dyrket særlig meget, er førstedagskuverter.

Lions Club, Solbjerg, udgav den 24. november 1977 det første lokale julemærke. Det blev fejret med en førstedagskuvert:

Ved udgivelsen af julemærket for 1978 anvendtes den samme konvolut til førstedagsstemplingen. Begge er set afstemplet med et ballonstempel efter at være blevet fragtet med en ballon, der lettede i Solbjerg og landede i Odder den 20. december 1979. Skipperen var den lokale bankbestyrer Henning Sørensens, der fløj i Provinsbankens nye varmluftballon.

I 1979 fremstilledes en speciel konvolut med bomærket for FN's internationale børneår.

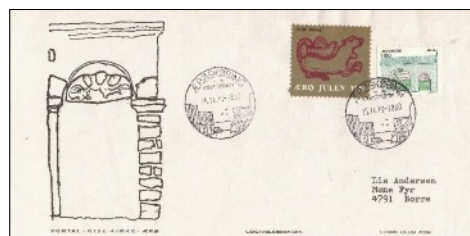
Førstedagskuverterne er frankerede med frimærker med tillægsværdi fra de pågældende år.

I min samling har jeg en førstedagskuvert med det officielle danske julemærke fra 1978. Den er udgivet af Den gamle By i Aarhus i anledning af, at det var det 75. julemærke.

Lions Club Køge udgav sit første julemærke i 1978. Der er registreret to FDC'er med Køge julemærket, det ene fra 1979 og det andet fra 1980:

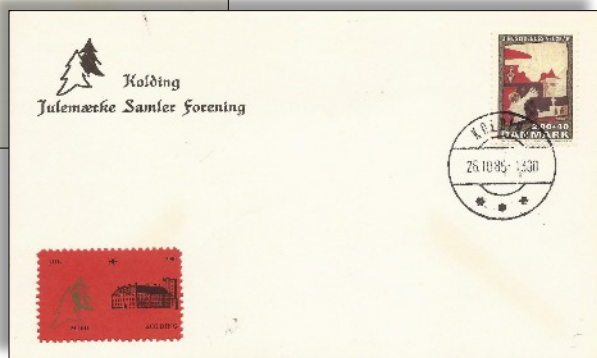
Allerede ved udgivelsen af det første julemærke fra Ærø i 1979 udgav Lions Club Ærø en førstedagskuvert. Kunstnerne bag Ærø's julemærker er kunstmaleren Sven Havsteen-Mikkelsen (1912-1999) og sønnen arkitekten Alan Havsteen-Mikkelsen (1938-2002). De var begge optaget af kirkekunst og udsmykkede flere kirker. Sammen fik de stor ros for frimærkeserien med danske landsdele. De boede i Ærøskøbing og tegnede i fællesskab de to første julemærker fra Ærø fra 1979 og 1980, hvorefter Alan stod for de øvrige indtil det sidste udgivne i 1987.

Vignetterne på førstedagskuverterne fra 1979 til 1984 viser detaljer fra de samme kirker, som ses på julemærkerne.

Kolding Julemærke Samler forening udgave førstedagskuverter med Kolding julemærket fra 1982, tegnet af Ruth og Lasse Svendsen.

Ebeltoft Julemærkefond har også udgivet en førstedagskuvert i 1990 med årets julemærket, designet af Dick hale Grafik.

Der findes utvivlsomt flere eksempler på førstedagsudgaver, så opfordringen er at gå i gemmerne og gøre et fund.

Julemærket skal helst været bundet af stemplet, så man kan være sikker på ægtheden.

God jagt.

Program for forårssæsonen 2023

Tirsdag 3. januar

Almindeligt klubmøde.

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 17 januar

Besøg af Sct. Georgs Gilderne, der kommer med tusindvis af frimærker.

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 31. januar

Foredrag.

Auktion for klub og medlemmer

Søndag 12. februar.

Samlermesse I Fritidscentret, Vestergade 15, 8900 Randers

Tirsdag 14. februar

Alternativ placering.

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 28. februar

Almindeligt klubmøde.

Klubauktion med 50 lots a' 50 kr. i opråb.

Tirsdag 14. marts

Almindeligt klubmøde med rodekasseauktion.

Auktion klub og medlemmer.

Tirsdag 28. marts

5 salgsborde stilles til rådighed for medlemmerne.

Ingen auktion på dette møde.

Tirsdag 11. april

Generalforsamling.

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 25. april

Foredrag.

Auktion for klub og medlemmer

Tirsdag 9. maj

Vi afslutter foråret med en frimærkequiz.

Auktion for klub og medlemmer.

Vi ses igen 29 august 2023

Indkaldelse til generalforsamling

Generalforsamling 2023

Tirsdag 12. April afholdes der generalforsamling i Kongressalen Fritidscentret, Vestergade 15, 8900 Randers, kl. 19:00

Dagsorden

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning om aktiviteter i det forløbne år
3. Kassererens fremlæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse
4. Fastsættelse af kontingent.
5. Valg af formand for 1 år
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer for en 2-årig periode. I ulige årstal vælges 3 medlemmer - i lige årstal vælges 2 medlemmer
7. Valg af 2 suppleanter for 1 år.
8. Valg af 2 revisorer for 1 år.
9. Valg af revisorsuppleant for 1 år.
10. Forslag fra bestyrelsen.
11. Forslag fra medlemmer.
12. Eventuelt

BAGSIDEN

Grønlandske frimærker

Indtil Grønlands Postvæsens oprettelse i 1938, da de første grønlandske frimærker blev udgivet, blev postbesørgelsen til, fra og i Grønland varetaget af Den Kongelige Grønlandske Handel. Forsendelser, der blev indleveret til Handelens kontor i København eller sendtes dertil, blev viderebefordret gratis til Grønland. De første grønlandske frimærker blev fremstillet i stål-stik af Post- og Telegrafvæsenet. Under 2. Verdenskrig kunne der ikke skaffes frimærker fra Danmark. For at imødegå en mangelsituation blev der i 1944 truffet aftale med en amerikansk virksomhed om levering af en serie på ni frimærker, der blev udgivet den 1.2.1945. Serien blev herefter overtrykt med teksten "DANMARK BEFRIET 5. MAJ 1945". Efter 2. Verdenskrigs afslutning kunne kontakten til Post- og Telegrafvæsenets frimærke-trykkeri genetableres, og de grønlandske frimærker er siden blevet fremstillet der. I 1957 tegnede den grønlandske kunstner Jens Rosing sit første frimærke. Det var tanken at skabe en serie med karakteristiske grønlandske motiver, og det første frimærke havde som motiv "Havets Moder". Dette frimærke efterfulgtes af et frimærke, der blev udgivet i 1961 med en trommedanser som motiv, og tanken er senere fulgt op. Som de danske frimærker bygger de grønlandske på originalforlæg, og ikke mindst Jens Rosing har præget den grønlandske frimærkeudgivelse. Det første grønlandske velgørenhedsfrimærke blev udgivet i 1958 og senere fulgt af flere. I flere tilfælde er der udgivet danske og grønlandske frimærker med samme motiv.

